

SKÓRY	NORMA BRANŻOWA	W BN-80 7724-01
	Skóry odzieżowe i rękawiczkowe	
	Zamiast BN-73/7724-01 BN-73/7725-01	
Grupa katalogowa 1111		

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są skóry wyprawione, wszelkiego rodzaju garbowania i wykończenia, przeznaczone do wyrobu odzieży i rękawiczek.

1.2. Określenia. Odstawianie lica skór (pływające lico) — słabe zespolenie lica ze skórą właściwą występujące w postaci grubych promienistych zmarszczek przy próbie lekkiego przesuwania palcem po licu skóry.

Nie należy uważać za wadę naturalnego marszczenia się lica skór, charakterystycznego dla poszczególnych rodzajów skór (szczególnie świńskich i kozich).

Pozostałe określenia — wg PN-74/P-22202.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podział i oznaczenie asortymentu — wg KTM, podbranża 2212-4 i 2212-6, uzupełnionego grubością skór.

2.2. Przykład oznaczenia wyrobów garbarskich (221), skór miękkich (2) odzieżowych (-4), świńskich (5), z licem naturalnym gładkim (1), plastikowych (-1), kruponów poszerzonych (8), zwykłych (1-00), o liczbie kontrolnej (1), o grubości $0,8 \div 1,0$ mm ($0,8 \div 1,0$):

KTM 2212-451-181-001
($0,8 \div 1,0$) BN-80/7724-01

3. WYMAGANIA I METODY BADAŃ

3.1. Podstawowe wymagania obowiązujące w badaniach odbiorczych oraz metody badań skór odzieżowych podano w tabl. 1 na str. 2, skór rękawiczkowych — w tabl. 2 na str. 3.

3.2. Wskaźniki uzupełniające, podlegające sprawdzeniu w przypadkach zmian technologicznych w produkcji lub w przypadkach wątpliwych czy spornych — wg tabl. 3 na str. 4.

Zgłoszona przez Instytut Przemysłu Skórzanego
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Skórzanego dnia 16 października 1980 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 stycznia 1981 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 28/1980 poz.113)

Tablica 1

L.P.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Rodzaj garbowania lub wykofczenia	Wartość wskaźnika dla partii skór odzieżowych										Metoda badania wg							
				bydlęcych			świńskich			końskich					cielięcych	kozich	Owczych (baranich) jagujących				
				5	6	7	8	9	10	11	12	13	14					15	16	17	18
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21.	
1	Grubość w punkcie standardowym N1)	mm	wszystkie	0,6±0,9	1,0±1,3	powyżej 1,3	0,8±1,2	0,5±0,7	0,8±1,0	powyżej 1,0	0,6±1,2	0,7±1,0	1,1±1,3	0,5±0,8	0,9±1,2	0,4±0,7	0,8±1,2	0,5±0,8	0,9±1,2		PN-72/P-22211
2	Dopuszczalny spadek grubości, nie więcej niż	%	zwykłe	25																	
			marsz- czone	40																	
3	Powierzchnia, nie mniej niż 1)	dm ²	wszystkie	70	50	30	25	60	30	50	30	60	50	30	50	30	60	50	30		pomiar za pomocą zalegalizowanego urządzenia pomiarowego
4	Wytrzymałość na rozciąganie, nie mniej niż 2)	MPa		8	10	16	7	6	8	9	8	11	18	14	18	11	14	8	10		PN-70/P-22131
5	Wydłużenie maksymalne, nie mniej niż	%		35±80																	
6	Wytrzymałość na rozdzieranie, nie mniej niż 2)	daN/mm		2,0	3,0	5,0	2,0	2,0	3,0	4,0	2,0	3,0	5,0	3,0	5,0	3	5,0	2,0	3,0		PN-74/P-22134
7	Odporność wybarwienia i powłok na tarcie, nie mniej niż	-		po 5 cyklach, 3 ^o szarej skali na materiale tręszym																	
<p>Próbki do badań należy pobierać i przygotowywać wg PN-74/P-22101.</p> <p>1) Dopuszcza się produkowanie skór w innych grubościach i wielkościach na podstawie uzgodnienia pomiędzy producentem i odbiorcą.</p> <p>2) Dla odbiorcy specjalnego, wartości wskaźników wytrzymałości na rozciąganie oraz rozdzieranie – do uzgodnienia pomiędzy producentem i odbiorcą.</p>																					

Tablica 2.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Rodzaj wygarbowania lub wykończenia	Wartość wskaźnika dla partii skór rękawiczkowych										Metoda badania wg
				bydłące		świńskie		cielęce końskie kozy koźłące psie		owcze jagnięce		łośowe jelenie sarnie reniferowe baranie		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
1	Grubość w punkcie standardowym N 1)	mm	wszystkie	0,6±1,0	1,1±1,3	0,6±1,3	0,3±0,6 0,7±1,2	0,5±1,5	0,7±2,5			PN-72/P-22211		
2	Dopuszczalny spadek grubości, nie więcej niż	%	zwykłe	25										
			marszczone	50										
3	Wytrzymałość na rozciąganie, nie mniej niż 2)	MPa	wszystkie	10	14	10	7	10	50			PN-70/P-22131		
4	Wydłużenie maksymalne, nie mniej niż	%		50	50	40	50	50						
5	Wytrzymałość na rozdzielanie, nie mniej niż 2)	daN/mm	zamszowe i marszczone	2,0		3,0		2,0				PN-74/P-22134		
			pozostałe									3,0		
6	Odporność wybarwień i powłok na tarcie, nie mniej niż	-	wszystkie	po 5 cyklach, 3° szarej skali na materiale trącym									PN-80/P-22154	

Próbki do badań należy pobierać i przygotowywać wg PN-74/P-22101.

Szerokość obrzeża świńskiego rękawiczkowego, mierzona w połowie długości części bocznej, powinna być nie mniejsza niż 20 cm.

1) Dopuszcza się produkowanie skór w innych grubościach na podstawie uzgodnienia pomiędzy producentem i odbiorcą.

2) Dla odbiorcy specjalnego wartości wskaźników wytrzymałości na rozciąganie oraz rozdzielanie do uzgodnienia pomiędzy producentem i odbiorcą.

Tablica 3

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Rodzaj garbowania lub wykończenia	Wartość wskaźnika dla skór		Metoda badania wg
				odzieżowych	rękawiczkowych	
1	Odporność powłoki na temperaturę prasowania, nie mniej niż	°C	kryte	80	100	PN-74/P-22144
2	Odporność powłoki na niskie temperatury, nie mniej niż	°C	lakierowane, kryte	-15	—	PN-74/P-22137
3	Odporność powłoki na wielokrotne zginanie, nie mniej niż	liczba zgięć	lakierowane odzieżowe	5000	—	PN-74/P-22143
4	Zawartość tłuszczu niezwiązanego, nie mniej niż	%	chromowe	3		PN-74/P-22144
5	Zawartość tłuszczu związanego, nie mniej niż	%	zamszowe	0,5		
6	Zawartość Cr ₂ O ₃ , nie mniej niż	%	chromowe	2,0		PN-74/P-22112
7	pH wyciągu wodnego	—	wszystkie	3,5 ÷ 7,0		PN-74/P-22121

Próbki do badań należy pobierać i przygotowywać wg PN-74/P-22101.
Zawartość składników chemicznych jest podana przy 16% wilgotności skóry.

3.3. Inne wymagania, jak: kolor, odcień, przebarwienie skóry na wskroś — wg uzgodnienia pomiędzy producentem i odbiorcą oraz zatwierdzonego wzoru.

3.4. Podział na gatunki

3.4.1. Ustalenie gatunków. Skóry dzieli się na trzy gatunki wg zasad objętych postanowieniami PN-72/P-22213, przy czym wielkość powierzchni użytkowej dla gatunków ustala się następująco:

- gatunek I nie mniej niż 80%,
- gatunek II nie mniej niż 60%,
- gatunek III nie mniej niż 40%.

3.4.2. Wady niedopuszczalne i dopuszczalne — wg tabl. 4.

Tablica 4

Nazwa wady wg PN-72/P-22213 i 1.2	Gatunki		
	I	II	III
Jarzmowatość	X	—	—
Kruchość warstwy licowej stwierdzona w jednym miejscu	X	—	—
Kruchość warstwy licowej stwierdzona w więcej niż jednym miejscu	X	X	X
Lepkość powłoki	X	X	X
Nietrwałość apretury	X	X	X
Nietrwałość powłoki kolorowej lub barwy	X	X	X
Odstawanie lica (pływające lico)	X	—	—
Plamy w skórach odzieżowych i rękawiczkowych zamszowych	X	—	—
Plamy w pozostałych skórach rękawiczkowych	—	—	—
Przetłuszczenie	X	X	X
Pylenie	X	X	X
Rozwarstwianie się skóry	X	X	X
Sztywność miejscowa	X	—	—
Sztywność całkowita	X	X	X
Ściągnięcie lica	—	—	—
Ślady włosa	—	—	—
Uszkodzenia biologiczne	—	—	—
Uszkodzenia mechaniczne	—	—	—
Użyłowanie	—	—	—

cd. tabl. 4

Nazwa wady wg PN-72/P-22213 i 1.2	Gatunki		
	I	II	III
Wychwył	—	—	—
Załamania	—	—	—
Złe wykończenie lica	X	—	—
Złe wykończenie strony użytkowej welurów i nubuków	X	—	—
Złe ostruganie	X	—	—
Złe wykończenie strony nieużytkowej	X	—	—

Znak X oznacza wadę niedopuszczalną w danym gatunku.
Znak — oznacza wadę dopuszczalną w danym gatunku.
Każdą wadę dającą się wymierzyć należy traktować jako wymierzalną.
Wymienione wady dopuszczalne mogą występować w skórach zakwalifikowanych do poszczególnych gatunków, pod warunkiem że powierzchnia użytkowa skóry wyrażona w procentach, po odjęciu powierzchni wad, jest większa lub równa powierzchni użytkowej wg 3.4.1.
W przypadku gdy oceniane skóry mają wady nie wymienione w normie a obniżające cechy użytkowe, o zakwalifikowaniu skór decyduje producent w porozumieniu z odbiorcą.

3.5. Cechowanie — wg BN-75/7720-02.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

Pakowanie, przechowywanie i transport skór — wg BN-75/7720-03.

5. BADANIA ODBIORCZE

Sprawdzenie organoleptyczne jakości skór, prawidłowości zakwalifikowania skór do gatunków i ocena partii w dostawie — wg PN-72/P-22212.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Przemysłu Skórzanego, Łódź.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-73/7724-01 i BN-73/7725-01

- a) wymagania z dwóch norm ujęto w jednej normie,
- b) uaktualniono wartości wskaźników.

3. Normy związane

PN-74/P-22202 Skóry wyprawione twarde i miękkie. Nazwy i określenia

PN-72/P-22212 Skóry wyprawione. Badania odbiorcze

PN-72/P-22213 Skóry wyprawione. Wady i ogólne zasady podziału na gatunki

BN-75/7720-02 Skóry wyprawione. Cechowanie

BN-75/7720-03 Skóry wyprawione. Pakowanie, przechowywanie i transport

Pozostałe normy związane podano w tabl. 1, 2 i 3.

4. Autor projektu normy — inż. Halina Szufleta — Instytut Przemysłu Skórzanego, Łódź.